

Vse te knjige so bile kupljene za 1400 gld. srebra po zaslugi Mih. Kastelca (Kopit. Spomenica str. 16.). — Poleg mnogih Kopitarjevih knjig, ki imajo njegove opombe, kakor n. pr.: iztisk Dobrovskega. Instit. ling. slav. dial. vet. so najvažnejši rokopisi, med temi bi zaslužila pozornost št. 929. (v tisk. katalogu): »Ein Paquet mit Fragmenten, auf Schreibpapier und Pergament.« Št. 932: »Anlage zu cinem slavischen Wörterbuch auf einzelnen Blättern. 12 Paquete. Angelegt von Barth. Kopitar.« — Poslednji je najbrže oni staroslov. slovník, katerega je Kopitar pripravljajl skoro trideset let. Zaslužil bi gotovo, da ga kdo natančneje pregleda in prouči in o njem poroča. Najbrže bi se med temi in drugimi papirji našlo tudi kaj pisem.

Ź. Kunšič.

Der Süden. Drage volje smo dali na platnicah današnje številke prostor oglasu omenjenega novega lista ter mu iskreno želimo prav mnogo uspeha. Toda usojamo si podvomiti, ali bo dosegel svoj glavni namen, hoteč »razširjati poznanje naših razmer izven slovenske in hrvaške domovine«. Med našimi prijatelji takega poznanja pač ni treba razširjati, a našim neprijateljem tak skromen listič-polumesečnik, pa naj si izhaja v središču države, pač ne pride do živega. V ta namen bi trebalo uglednega dnevnika, in tu bi bolje kazalo si osvojiti staro firmo, to je kupiti kak starejši nemški list, ki že dalje časa izhaja in ima že svoje stalno občinstvo, nego pa ustanavljati novo glasilo, katero pri današnjih napetih razmerah že pri porodu ovirajo nešteti predsodki. Tu nasvetovani načrt bi se seveda dal izvršiti le z obilnimi gmotnimi sredstvi.

»Hrvatska Matica« je razposlala poročilo o redoviti glavni skupščini dne 26. junija l. 1898. Predsednik, vseučiliški profesor Tadej Smičiklas, je pozdravil navzočne upravičene članove in potem izrekel neke misli o smeri »Matičinega« delovanja, posebno v izdajanju narodnih pesmi in gojitvi beletristike. Naposled je omenil one rodoljube, ki so se v prošlem letu spomnili »Matice« z darovi in volili; dr. Aleksander Vušič, odvetnik v Križevcih, je ostavil »Matici« 6000 gld., dr. Janko Čakanic polovico vsega svojega imetka in mnogi drugi . . . Iz poročila tajnikovega smo posneli te-le podatke: Za leto 1898. se tiskajo te-le knjige: 5. zvezek Hoičevih slik iz občega zemljepisa, v katerem bode opisana edino Rusija; Ivana Rabra »Povest najnovejšega časa« (od leta 1815.—1875.); dra. Antona Lobmayra poljudna knjiga »Človek in njegovo zdravje«; prof. Milivoj Šrepel je za tisk priredil in z vodom spremil »Izbrana dela Antona Nemčiča«; dr. Ivan Gostiša je prevedel in z vodom spremil manjši povesti Henrika Szienkiewicza. »Matica« kani izdati pripoved Janka Leskovarja »Sence ljubavi«, Silvija Kranjčevića »Izbrane pesmi«, na novo natisniti Jos. E. Tomiča pripoved »Zmaj od Bosne« in še eno ali dve drugi knjigi. — Tretji zvezek »Hrvatskih narodnih pesni« bode obsegal prvo knjigo, »muhamedovskih nar. pesni« v redakciji prof. dr. Luke Marjanovića. V klasični biblioteki pa izda »Ksenofontovo kiropedijo« v prevodu prof. St. Senca in »Rimsko književnost in latinski jezik«, ki ju je po T. Hirtu in O. Weiseju priredil Milivoj Šrepel. —

Članov je imela »Hrv. Matica« l. 1897. vsega vkupe 11.061. (464 manj nego l. 1896.). To število je za hrvaški narod častno. Redovitih dohodkov je imela »Matica« 49,241 gld. 46 kr., med njimi podporo deželne vlade v znesku 1200 gld. — Za knjige je izdala 29.808 gld. 36 kr., 12.042 gld. 68 kr. vložila v glavnico, 2000 gld. v zaklad za podporo hrv. književnikov, 1277 gld. 5 kr. v amortizacijski zaklad za »Matičino« hišo, preostanek je razpoloživ imetek.

Temeljna glavnica je sestavljena iz »Matičine« hiše v vrednosti 90.000 gld. in 68.184 gld. 36 kr. v gotovini in v vrednostnih papirjih. — Zaklad za podporo hrvaških književnikov in umetnikov ter njih vdov in sirot znaša 11.412 gld. 31 kr. Književni zakladi grofa Draškovića, Dušana Kotura, Adolfa Veberja in Tereze Tomašičeve znašajo 34.192 gld. 15 kr.; k temu pripada še novi zaklad dra. Vuščića 6000 gld. Zaklad za izdavanje nar. pesmi znaša 2905 gld. 88 kr., zaklad klasične knjižnice 5.453 gld. 95 kr., zaklad za moderno knjižnico 1467 gld. 93 kr. in zaklad za hrv. skladbe 775 gld. 46 kr. —

Za predsednika je izbran zopet g. kr. prof. Tade Smičiklas, v književni odbor gg. Fran Folnegović, Evgen Kumičić, dr. Luka Marjanović, v gospodarski odbor dr. pl. Marković in Anton Eisenhuth.

»Hrvatski Matici« čestitamo na silnem napredku in plodonosnem delovanju.

R. P.

Svet. Ćorović. Iz moje domovine. Crtice. U Mostaru. Izdanje i štampa izdavačke knjižarnice. Paher i Kisića 1898. 168 strani ozke osmine. Cena? (V cirilici). Hercegovski pisatelj je napisal 16 slik iz ožje domovine mostarske. V njih je napisal slike iz življenja mostarskih pravoslavskih in muhamedovskih žiteljev. Te slike so samo načrti v glavnih potezah. Čitajo se vrlo lahko, nekatere se dojmajo prav ugodno, n. pr. »Na susret«, »Mali prosjak«, »U noći«, »U oči božića«, druge so pač prazne.

Mustafa Rešid. Bujukderska Venera. Sa turskog Hasan-Fehim Nametak. U Mostaru. Izdanje i štampa izdavačke knjižarnice Paher i Kisića. 1898. 27 str. 10°. (V cirilici). Pikantnemu naslovu ne odgovarja vsebina neznatne povestice. Bolj bi bil prevoditelj ustregel čitateljem, da je prevedel iz turške književnosti kak komad, ki se bavi s turškimi prilikami in opisuje Turke in Turkinje namesto Parižane, čeprav se vrši skromno dejanje v Carigradu.

R. P.

Hošek Ignác, O poměru písni národních k místnímu nářečí (O razmerju narodnih pesmi h krajevnemu narečju). V Praze, 1897, 8°. 23 str. Nákladem české akademie cis. Frant. Josefa pro vědy, slovesnost a umění (Rozprav třídy III. ročníku VI. Číslo 4). — Vsakdo, ki je nabiral narodne pesmi, se je gotovo prepričal, da se jezik posebno onih narodnih pesmi, katere narod res še poje, razlikuje od jezika, ki se govori v dotičnem kraju; bliža se knjižnemu jeziku. O tem se je uveril poročevavec v Bledu in Bohinju; na vprašanje, zakaj drugače pojo, nego govore, je dobil odgovor, da je tako lepše. Ta posebnost pa se ne javi samo pri nas, ampak pri vseh narodih. V imenovani razpravi je sestavil Ign. Hošek glavne razločke med jezikom narodnih pesmi in med navadno govorico, v vzh. češkem narečju svojanovskem (v Vitojvsi in Rozhohni) ter je prišel k tem zanimivim zaključkom: 1.) Jezik narodnih pesmi, nabranih v imenovanih vaseh, je zmes knjižnega jezika in krajevnega narečja, pa tudi posebnosti drugih, sosednjih narečij ali celo po analogiji tvorjenih — drugače popolnoma neznanih — oblik in besed. 2.) Jezik narodnih pesmi se vedno izpreminja, isti pevec rabi v raznih dobah razne oblike in besede. 3.) Jezik narodnih pesmi ni zanesljiv material za dialektološke študije.

